

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR HUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN
LANDINRICHTING

VERGADERING VAN 13 JANUARI 1994

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de ruimtelijke ordening in de gemeente Zwalm.

Regeling van de werkzaamheden

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bedrijfs-
lintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomssteenweg

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden
Met redenen omklede moties

Regeling van de werkzaamheden

VOORZITTER : de heer F. Van den Eynde

— *De interpellatie wordt gehouden om 14.40 uur.*

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de ruimtelijke ordening in de gemeente Zwalm.

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Barbé tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de ruimtelijke ordening in de gemeente Zwalm.

De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het lijkt erop alsof deze interpellatie handelt over een plaatselijk en individueel probleem. Niets is minder waar.

Het dossier inzake de ruimtelijke ordening in de gemeente Zwalm bevat twee grote delen : de kwaliteit van de democratie in Vlaanderen en de kwaliteit van het milieu.

Ten eerste, de kwaliteit van het democratisch bestuur. Men stelt vast dat, op Vlaams niveau, heel wat beleid gevoerd wordt. De Groene Hoofdstructuur, het Mestactieplan, het Structuurplan Vlaanderen, zijn voorbeelden van mooie intenties over goed bestuur.

De plaatselijke bevolking zal echter geen oordeel vellen op basis van mooie theorieën maar op basis van de plaatselijke toestanden. De bevolking zal de kwaliteit van het beleid toetsen aan de hand van concrete voorbeelden zoals vergunningen.

Iedereen weet dat er inzake vergunningen zowel op het gebied van het leefmilieu als van de ruimtelijke ordening heel wat fout loopt. Openbare onderzoeken worden — toevallig — tijdens de vakantieperiode georganiseerd, adviezen worden betwist en er bestaat onvoldoende controle. In deze zeer concrete dossiers komt de democratie en het beleid al te dikwijls in het gedrang.

Ten tweede, de kwaliteit van de natuur, het leefmilieu, de ruimtelijke ordening en de duurzame ontwikkeling.

Iedereen schrijft deze waarden hoog in het vaandel zolang het theorie blijft.

Men stelt dikwijls vast dat de genomen beslissingen — ook in dit dossier —, die trouwens veel vragen doen rijzen, geen positieve invloed hebben op de natuur, maar eens te meer een stukje open ruimte wegknagen.

Deze interpellatie handelt over de praktijken inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening in de gemeente Zwalm. Er werden in Zwalm talrijke overtredingen gepleegd waarbij de burgemeester die een belangrijk ambtenaar is bij de administratie van

Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, in opspraak kwam. Collega Caudron heeft hierover reeds geïnterpelleerd in de Vlaamse Raad. De minister heeft geantwoord dat een eerste onderzoek, uitgevoerd door de directeur-generaal van de administratie van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, onvoldoende bleek te zijn. Dit antwoord verwondert mij een beetje. Een onderzoek van een directeur-generaal naar de handelingen van een ondergeschikte moet toch klaarheid scheppen in een zaak. De minister heeft een onderzoek op hoger niveau bevolen. Hij heeft de twee secretarissen-generaal van de diensten Leefmilieu en Infrastructuur enerzijds en Algemene Zaken en Financiën anderzijds, gevraagd een onderzoek te doen. Op die manier werd de directeur-generaal gesavouéerd. Ten slotte is ook het Hoog Comité van Toezicht belast met een onderzoek.

Mijnheer de minister, hoever is dit dubbel onderzoek gevorderd ? Is het onderzoek afgesloten en welke resultaten heeft het opgeleverd ? Zijn de beweringen en beschuldigingen correct ? Wat zijn hiervan de gevolgen ?

U hebt gezegd dat de betrokkene zou "gereffecteerd" worden bij de dienst Huisvesting. Is dit gebeurd ?

Tijdens het debat in de Vlaamse Raad werd een reeks specifieke vragen gesteld. U hebt toen een uitgebreid antwoord beloofd.

Ik maak van de gelegenheid gebruik

Barbé

om een aantal vragen te stellen in verband met twee concrete dossiers.

Onlangs zou u, ondanks het negatief advies van het bestuur van Monumenten en Landschappen, in de gemeente Dikkele deelgemeente van Zwalm een verkavelingsvergunning hebben verleend. Is dit correct ?

Het speerpunt dossier in de zaak Zwalm handelt over de zonder bouwvergunning opgetrokken woning van de Zwalmse schepen Lust. Een ministerieel besluit heeft dit later geregulariseerd. De regularisatie stelde echter twee belangrijke voorwaarden : de aansluiting van de nieuwe woning bij een een paragrarisch bedrijf en de verbouwing van de oude woning tot stallingen. Ik ben van mening dat er in de omstreken woning geen activiteiten gebeuren die onder de noemer van paragrarische activiteiten kunnen thuishoren. Ook aan de tweede voorwaarde werd niet voldaan. Op die manier omzeilt men de door u verstrekte vergunning. Ik stel vast dat de regularisatievergunning niet wordt nageleefd !

Hoewel dit een individueel voorbeeld is, beschouw ik het als een test-case voor de hele streek waar het overtredingen regent.

Het is belangrijk dat de Vlaamse regering dit dossier grondig uitpluist en dat zij optreedt om een einde te maken aan de onwettige praktijken. De geloofwaardigheid van het beleid van de Vlaamse regering heeft daar alle belang bij.

Mijnheer de minister, werd er voor dit specifieke dossier reeds procesverbaal opgesteld ? Welke maatregelen heeft u genomen om een einde te maken aan deze onverkwikkelijke toestand ?

Ik herhaal dat mijn interpellatie over het dossier-Zwalm verder reikt dan de plaatselijke problematiek, en handelt over de kwaliteit van de open ruimte en het democratisch bestuur.

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een zestal maanden geleden heb ik een interpellatie gehouden over het dossier-Zwalm waarin duidelijk sprake is van machtsmisbruik. Ik heb 19 vragen gesteld. De minister heeft beloofd een onderzoek te laten instellen om de zaken grondig uit te spitten.

Tijdens de stemverklaring over de motie die ik na mijn interpellatie had ingediend, heb ik de minister gevraagd of hij niet kon antwoorden op een paar van mijn vragen die geen omstandig antwoord, noch veel opzoekwerk vergden. De minister heeft herhaald dat twee secretarissen-generaal met een onderzoek belast waren en dat het Hoog Comité van Toezicht ingeschakeld was om de zaak grondig te onderzoeken.

Op 3 november 1993 heeft de minister mij een brief gestuurd waarin hij meldt dat hij een onderzoek gevraagd heeft aan de federale minister van Binnenlandse Zaken en aan de gouverneur van Oost-Vlaanderen. Hij wijst erop dat het onderzoek van het Hoog Comité van Toezicht nog steeds niet beëindigd is. De minister geeft toe dat de opdracht van de burgemeester aan gemeentelijke werklieden om grond te storten, zonder medeweten van de gemeentesecretaris, niet strookt met de nieuwe Gemeentewet. De burgemeester en de schepen werden op de vingers getikt. De brief van de minister vermeldt ook dat uit het intern onderzoek van secretaris-generaal Desmyter blijkt dat de positie van de heer Eeckhout aanleiding kon geven tot belangenvermenging. De minister komt tegemoet aan een paar van mijn beschuldigingen. Hij vervolgt dat aan de belangenvermenging een eind werd gemaakt : de heer Eeckhout werd terecht gewezen en er werd hem een formeel verbod opgelegd zijn politiek dienstbetoon verder uit te oefenen in de administratie. Luidens de brief van de

minister houdt de betrokkene zich nu strikt aan het verbod. De heer Eeckhout moest zijn betrekking van directeur bij de dienst Sociaal Woonbeleid, integraal en exclusief opnemen. Tot slot meldt de minister dat het niet opportuun is een tuchtprocedure te starten zolang de resultaten van het Hoog Comité van Toezicht niet bekend zijn.

Mijnheer de minister, er zijn opnieuw drie maanden verstreken sinds ik uw brief ontvangen heb.

Wanneer gaat u antwoorden op de 19 door mij gestelde vragen ?

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 6 juni sloot ik mij bij de interpellatie aan en stelde vast dat het niet om een alleenstaand feit gaat. In de sector van ruimtelijke ordening komen dergelijke onwetmatigheden frequent voor. Moeten wij niet proberen dit op een systematische manier te voorkomen ? Ik las aandachtig het antwoord van de directeur-generaal in Knack en uit een aantal passages kon ik opmaken dat hij die vraag affirmatief beantwoordt. Hij klasseert het echter als "appreciatie", maar dat impliceert voor mij toch iets heel anders dan tegen wetten en decreten te handelen. De vraag blijft echter hoe wij er systematisch iets aan kunnen doen.

Een ander punt betreft het spreekrecht van ambtenaren. In die kringen hoort men wel eens dat zij nooit de kans krijgen om te antwoorden of te reageren. Daarom vroeg ik ook of de heer Vermeulen op het artikel wilde reageren. Ik pleit namelijk voor spreekrecht voor alle ambtenaren.

In het artikel probeert de directeur-generaal te verantwoorden waarom voor gelijkaardige gevallen soms verschillende adviezen worden geformuleerd. Ik citeer : "De impact van de persoonlijkheid van de ambtenaar op de oordeelvorming over

De Mol

concrete dossiers, kan niet los worden gedacht van de persoonlijkheid die achter alle ambtenaren en zelfs besluitvormers schuilgaat. Dit houdt in dat eenzelfde concreet geval aanleiding kan geven tot soms verschillende en nogal eens uiteenlopende besluitvormingen. De wet op stedenbouw heeft echter zoveel trappen en mogelijkheden voorzien dat meestal via heel veel personen, commissies en instanties uiteindelijk een aanvaardbaar voorstel of een totale verwerping tot stand komt". Dit toont duidelijk aan dat gelijkaardige gevallen inderdaad verschillend worden beoordeeld. Daarin ligt het verschil tussen wettelijkheid en appreciatieruimte. Ik kan derhalve niet met de directeur-generaal instemmen, want de wet is op dit gebied zeer duidelijk en er kan van appreciatie geen sprake zijn : de feiten die de heren Caudron en Barbé aanhaalden, leveren overvloedig bewijzen voor dit standpunt.

Wanneer ik vraag naar cijfers of statistieken inzake vergunningen en dergelijke meer, krijg ik steeds nul op het rekest. De directeur-generaal beweert evenwel toch die gegevens in zijn bezit te hebben. Als dit materiaal voorhanden is en de cijfers voor de laatste vijf jaar werden geëvalueerd voor "intern gebruik", dan mogen wij daar ook vrij over beschikken, nietwaar ? In die cijfergegevens zijn de bouwaanvragen met hun respectieve ongunstige adviezen, beroepen en uiteindelijke resultaten opgenomen. Kunnen wij die data inkijken ? Tot nu toe werd dit steeds geweigerd. Verder zegt de directeur-generaal : "Per provincie zijn sommige percentages merkwaardig verschillend en zeker uiterst relevant te noemen voor bespreking inzake de aan te houden gedragslijn ter zake".

Indien dit inderdaad het geval is, zijn deze gegevens belangrijk en moeten zij in de commissie worden besproken.

Ik citeer opnieuw de heer Vermeu-

len : "Niet te negeren factor hierbij is de druk zogoed van de bouwwereld zelf, die zijn dossiers als het belangrijkste aanziet, als van gemeentelijke of stedelijke overheden, als van aangesproken mandatarissen die bij de minste hapering menen te moeten tussenkomen bij de bevoegde ambtenaren".

Ik ben van mening dat deze bewering ook moet steunen op bewijsmateriaal dat de commissie ter inzage zou moeten krijgen.

Ik citeer verder : "zowel de provinciale diensten als het hoofdbestuur, zonder van de minister en zelfs de Koning te spreken, worden dagelijks en soms in dezelfde dossiers met tegenstrijdige vragen geconfronteerd". Verder "Ter illustratie werden in de vijf Vlaamse provinciale diensten in 1992, 57.000 bouwaanvragen verwerkt waarvan 5249 of 9,2 percent ongunstig advies kregen".

Deze cijfers kan men in de statistieken vinden. Het is mij echter om de andere gegevens, met name over het intern onderzoek, te doen.

Mijnheer de minister, bent u bereid deze gedetailleerde gegevens aan de commissie te bezorgen. Het zou bijzonder zinvol zijn dat wij, bij de opstelling van het nieuwe decreet inzake ruimtelijke ordening, uit deze gegevens de gepaste conclusies trekken. Ik ben van mening dat de heer Vermeulen niet liegt.

Kunt u dit verhaal bevestigen ?

Bent u bereid de gegevens op te vragen ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, ingevolge de interpellatie van de heer Caudron werd een diepgaand onderzoek gevoerd naar mogelijke wetsovertredingen, machtsmisbruik en belangenvermenging. Dit onderzoek werd enerzijds gevraagd aan de federale minister van Binnenlandse Zaken omdat de dienstdoende burge-

meester bij de zaak betrokken is en anderzijds aan de gouverneur van Oost-Vlaanderen en de secretarissen-generaal De Lange van het departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden en de heer Desmyter van het departement Leefmilieu en Infrastructuur. Er werd bovendien een onderzoek ingesteld door het Hoog Comité van Toezicht dat zijn werkzaamheden nog niet beëindigd heeft. Het onderzoek van de federale minister van Binnenlandse zaken is evenmin beëindigd.

De gouverneur van Oost-Vlaanderen en secretaris-generaal De Lange van Binnenlandse Aangelegenheden hebben mij meegedeeld dat zij geen sluitende elementen hebben teruggevonden om een eventueel optreden mogelijk te maken. Luidens een onderzoek van de gouverneur die zich baseert op een verklaring van de gemeentesecretaris van Zwalm, is het niet meer mogelijk de herkomst van de privaat gebruikte grond na te gaan. Hij verklaart dat in Zwalm bepaalde taken, zoals het storten van grond, door de burgemeester en de betrokken schepen rechtstreeks, zonder zijn medeweten, aan de werklieden opgedragen worden. Ik heb aan federaal minister Tobback gevraagd te onderzoeken of de burgemeester zijn boekje niet te buiten is gegaan. Ik ben wel van mening dat dergelijke houding van de burgemeester niet overeenkomt met de bepalingen van de nieuwe Gemeentewet. Het is inderdaad correct dat bij een behoorlijk bestuur, de gemeenteraad reglementerend optreedt inzake de verkoop of de terbeschikkingstelling van gronden of andere materialen die eigendom zijn van de gemeente. Op die manier wordt een gelijke behandeling van de gegadigden gewaarborgd. Ik heb mijn administratie opdracht gegeven een omzendbrief te versturen aan de provinciegouverneurs waarin de richtlijnen in verband met de reeds geciteerde problemen duidelijk worden herhaald.

Uit het intern onderzoek van de heer

Kelchtermans

Desmyter, secretaris-generaal van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, blijkt dat de positie van de heer Eeckhout aanleiding kon geven tot belangenvermenging. Hieraan werd een einde gemaakt. De heer Eeckhout werd terechtgewezen. De secretaris-generaal heeft hem formeel verbod opgelegd zijn politiek dienstbetoon verder uit te oefenen in de administratie. De heer Eeckhout houdt zich aan dat verbod. Hij moet zijn betrekking bij de dienst Sociaal Woonbeleid integraal en exclusief opnemen. Volgens de secretaris-generaal komt de heer Eeckhout ook aan deze eis tegemoet.

In afwachting van de resultaten van het Hoog Comité van Toezicht is het niet opportuun een tuchtprocedure in te stellen.

Collega Barbé heeft vragen gesteld over de toegekende bouwvergunningen aan schepen Lust.

Op 16 maart 1993 heeft het gemeentebestuur van Zwalm aan de buitendienst van het bestuur van Ruimtelijke Ordening, dat een bezoek ter plaatse heeft afgelegd, meegedeeld dat de betrokken lokalen in gebruik zijn als ontvangstplaats en kantoorruimte ten behoeve van het bedrijf. De betrokken schepen is wel degelijk tegemoetgekomen aan de voorwaarden van het ministerieel besluit.

Een bijkomend onderzoek, ingesteld door de secretarissen-generaal, leverde eveneens het bewijs dat de oude woning "gedesaffecteerd" is en ook als stal gebruikt wordt. Men heeft vastgesteld dat deze toestand onomkeerbaar is. Op die manier werd voldaan aan de twee voorwaarden van het ministerieel besluit ter regularisatie van het gebouw.

De secretaris-generaal heeft voor het onderzoek de verantwoordelijkheid op zich genomen. Indien de interpellanten twijfelen aan de verklaringen die bezorgd werden door de secretaris-generaal, moeten zij mij daarvan op de hoogte stellen.

Het beroep inzake de verkavelingsvergunningen in Dikkele werd in maart 1993 goedgekeurd in overeenstemming met het advies van het hoofdbestuur. In het bewuste besluit werd een aantal elementen opgenomen waarvan ik u de belangrijkste opsom.

U verwijst naar het advies van het bestuur, bevoegd voor Monumenten en Landschappen. Dit advies werd verleend na de termijn van 30 dagen en heeft derhalve geen bindend karakter. Het hoofdbestuur meldt in het gunstige advies voor de verkaveling : "In de dorpskern van Dikkele en ook binnen het geklasseerde dorpsgezicht werden verschillende gelijkaardige recente verkavelingen goedgekeurd met dezelfde of een nog grotere bouwdichtheid." Dit wordt als een argument ingeroepen. "De betrokken verkaveling brengt geen densiteit teweeg die zich niet inkadert in de bestaande bebouwde omgeving binnen de dorpskom van Dikkele, en de typische schaal van de dorpskom, zeker wat dit deel ervan betreft, komt niet in het gedrang." Ook ik ben aangewezen op de mensen die deze opdrachten uitvoeren om onder meer op de vraag van de heer Caudron te kunnen antwoorden. Dat heb ik gedaan naar best vermogen en binnen de mogelijkheden.

De heer De Mol stelde de wettelijkheid en appreciatiebevoegdheid in vraag. In bepaalde gevallen is elke discussie overbodig en hanteert een ambtenaar van Ruimtelijke Ordening inderdaad een zekere appreciatienorm. Deze sector is nu eenmaal geen exacte wetenschap en bij vorige besprekingen van decreten kwam dit punt al uitvoerig aan bod.

De cijfergegevens waarvan sprake zal ik zonder uitstel opvragen, maar momenteel beschik ik er zelf niet over. Zodra dit wel zo is, leg ik ze indien mogelijk ook ter inzage voor de commissie. Ik ben niet politiek verantwoordelijk voor het verhaal van de directeur-generaal : enerzijds pleit u voor het spreekrecht van

ambtenaren en anderzijds beweert u dat telkens een ambtenaar spreekt, dit met de zegen van de minister moet gebeuren. De directeur-generaal heeft mij in elk geval niet om toestemming gevraagd en ik vermoed ook dat het niet de gewoonte is dat iemand in die positie een secretaris-generaal intern daarover inlicht. Over de inhoud van het bewuste artikel wil ik wel nog een aantal bijkomende vragen stellen.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de minister, deze interpellatie blijkt dus toch nog nuttig : de betrokkene werd terechtgewezen en kreeg een formeel verbod opgelegd om nog aan dienstbetoon te doen. Daaruit kan ik opmaken dat hij als ambtenaar dergelijke diensten verleende, wat toch niet niks is. Bovendien was er sprake van een zekere belangenvermenging.

Het verbaast mij dat u op de besluiten van het Hoog Comité van Toezicht wilt wachten om te beslissen of de tuchtprocedure moet worden ingezet. Vindt u de aanleiding niet zwaar genoeg om dat, hoe dan ook, te doen ?

In verband met de woning van schepen Lust, zal ik alle aspecten van de zaak nog eens grondig controleren en mijn bevindingen aan u overhandigen omdat ik nog steeds aan de resultaten van het onderzoek twijfel.

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Begrijp ik het goed dat de bewuste villa van de schepen bureaus omvat en paardestallen met effectief ook paarden erin ?

De heer L. Barbé : Het kunnen ook ezels zijn, daar ben ik niet helemaal zeker van.

De heer J. Caudron : Dat wil ik dan wel eens van dichtbij onderzoeken. Uw brief van 3 november vormt toch niet het definitieve antwoord op

Caudron

mijn 19 vragen ? Mijn strijd tegen een dergelijk machtsmisbruik duurt al jaren en dit feit vult slechts de lange reeks onwetmatigheden aan die eraan voorafging. Ik kan er zelfs nog eentje aan toevoegen : op dit ogenblik is er een "bouwmisdrijf" gaande in Erpe-Mere, aan de Gentsesteenweg 319. U ontving in dit verband al een schrijven waarin ik u vroeg daar paal en perk aan te stellen. De bouw werd stilgelegd, maar niet zonder reden : de bouwheer zelf waant zich zo machtig en beschermd door belangrijke politieke vrienden dat hij veronderstelt dat na een tijdje iemand de bouwwerken wel zal regulariseren. Dat zal hem dan misschien een boete of een transactie kosten, maar intussen staat het bouwsel er wel. Die mentaliteit hekel ik al dertig jaar in mijn politiek mandaat. Ik hoop vurig dat u dit dossier grondig uitpluist en de gemachtigde ambtenaar ertoe aanzet beroep aan te tekenen bij de Bestendige Deputatie. De kruiwagen van dit individu rijdt immers ook in die regionen vlot rond. In die gemeente wordt overigens enorm gelobbyd en wel door mensen van uw eigen partij. Hopelijk trekt u de juiste conclusies en komt u tot een goede oplossing. Ik volg het verloop in elk geval met argusogen.

De voorzitter : Wenst iemand hier nog iets aan toe te voegen ? (*Neen*)

— *Het incident wordt gesloten om 15.15 uur.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Is iedereen het ermee eens dat de interpellaties van de heren Van Dienderen en Van Eetvelt worden samengevoegd ? De heer Van Eetvelt kan dan evenwel slechts over 10 minuten spreektijd beschikken en de heer Van Diende-

ren over 15 minuten. Gaat u daarmee akkoord ? (*Instemming*)

Dan is aldus beslist.

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Dienderen tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bedrijfslintbebouwing en meer bepaald de woonboulevard aan de Boomsesteenweg en van de heer Van Eetvelt tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de inplanting van grote winkelcentra langs invalswegen en aan de rand van de steden.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, de samenvoeging vind ik persoonlijk een positief punt : in mijn interpellatie belicht ik bepaalde aspecten van ruimtelijke ordening zoals inplanting, verkeersbeleid, marktordering, enzovoort en toets ze aan één concreet voorbeeld ; collega Van Eetvelt benadert het probleem vanuit een gelijkaardige invalshoek, maar plaatst het in

een breder perspectief. Mijn interpellatie vormt dus een goede inleiding.

Het bewuste project situeert zich in de buurt van Antwerpen aan de Boomsesteenweg, waar men een reusachtig wooncentrum wil creëren door een aantal meubelzaken in één pand onder te brengen : de "Woonboulevard". Dit roept herinneringen op aan een gelijkaardig project, ook dicht bij Antwerpen, namelijk het "Wijnegem Shopping Center". Dit was naar aanleiding van de kerstperiode nog veelvuldig in het nieuws : daar gebeurt wat de tegenstanders van het project — de groenen — en de winkeliers altijd hebben voorspeld : de verkeerschaos loopt de spuigaten uit.

De buurtbewoners hebben woedend gereageerd tegen de verstoring van hun omgeving door de grote verkeersoverlast.

Nadat de overheid het licht op groen had gezet voor dit privé-initiatief gaan er nu stemmen op om iets te doen aan deze situatie. Men pleit niet zozeer om het openbaar vervoer of de fietsroutes naar het winkelcentrum te verbeteren maar veeleer voor nieuwe parkeerruimten waardoor open ruimten dreigen verloren te gaan. Men denkt eraan de nabijgelegen Ford-vlakte, dat de buurtbewoners en de Groenen tot een natuurgebied willen omvormen, vol te storten met beton en er een parkeer ruimte van te maken.

Mijnheer de minister, inzake de "meubelboulevard" is het kwaad nog niet geschied. Er werd nog geen definitieve toestemming gegeven voor dit project dat een gelijkaardig, nefast gevolg zou kunnen hebben als het winkelcomplex in Wijnegem.

Ik ben van mening dat de tijd dringt ! De gemachtigde ambtenaar en de gemeente Schelle hebben reeds positief advies uitgebracht. Het NCMV is tegen dit advies in beroep gegaan bij het interministerieel comité. Dit comité, waarvan u deel uitmaakt, moet zich vóór het

Van Dienderen

eind van de maand januari 1994 uitspreken.

Mijnheer de minister, gaat u in dit concrete dossier de mooie principes hard maken van de Oriëntatienota voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zoals zij in het project Vlaanderen Europa 2002 beschreven staan? De strijd tegen het ongeordend uitdijen van stedelijke functies langs invalswegen en ringlanen en andere vormen van stedelijk wonen of bedrijfslintbebouwing is nochtans een van de prioriteiten van deze beleidsdocumenten.

In uw antwoord op een interpellatie van 24 juni 1992 in de Vlaamse Raad geeft u toe dat er zware fouten gebeurd zijn langs de Boomsesteenweg. Heel wat distributiebedrijven hebben zich aan de Boomsesteenweg gevestigd. U hebt toegegeven dat hierdoor een ongehoorde verkeerschaos ontstaat met vele ongevallen als gevolg. Deze spijtige situatie wordt veroorzaakt door de onverantwoorde ruimtelijke ordening. U hebt toen meegedeeld, ik citeer: "dat de nog te nemen beslissingen inzake ruimtelijke ordening op de meest kritische wijze zullen getoetst worden aan de milieu- en mobiliteitsaspecten en aan de problemen van leefbaarheid en veiligheid voor de bewoners".

Gaat u deze mooie intenties toepassen op het dossier inzake de "meubelboulevard"?

Ik stel vast dat het advies van de gemachtigde ambtenaar niet verwijst naar de principes van de bestaande beleidsdocumenten zoals Vlaanderen Europa 2002.

Ik ben in het bezit van een brief over deze zaak die u aan de minister-president hebt gestuurd. U verklaart in de brief dat er aan de Pierstraat en de A12 een ondertunneling komt. Hierdoor zal de verkeerssituatie op korte termijn veiliger worden. Op dat ogenblik — zo gaat uw brief verder — zal een bijkomende verkeers-

stroom van en naar de zogenaamde "woonboulevard" geen echt probleem meer zijn.

Ik besluit hieruit dat u een beetje de houding van de gevlmachtigde ambtenaar verdedigt en uw mooie intenties inslikt.

De provinciale commissie voor distributie van Antwerpen deelt uw mening niet. Het NCMV — geen groene organisatie — verdedigt in dit dossier een aantal stellingen waarmee de groenen het volmondig eens zijn. Het NCMV past de principes van de Oriëntatienota Vlaanderen Europa 2002 — geen groen document — toe en wijst het voorstel af.

Het project voorziet 641 parkeerplaatsen en een omzet van ongeveer 2 miljard frank. De levering en de bevoorrading van meubelen veroorzaakt heel wat vervoer. Ik citeer uit de nota van het NCMV: "Tevens is het onvermijdelijk dat fiets- en voetpaden gekruist worden zowel bij het in- en uitrijden". De ondertunneling van de Pierstraat lost deze problemen niet op. De door het NCMV geciteerde problemen zullen zich voornamelijk voordoen op de N177, een laterale weg langs de A12.

Ik citeer verder uit het rapport van het NCMV: "De onderdogpositie van de zwakke weggebruiker op de N177 wordt door deze immense toevloed van auto's meer versterkt". Het NCMV gaat regelrecht in tegen het principe van uw brief aan de minister-president.

Het NCMV waarschuwt ook dat het verkeer in de Pierstraat en haar omgeving zal toenemen door sluikverkeer tengevolge van de vestiging.

Mijnheer de minister, anderhalfjaar geleden bleek nochtans dat u veel belang hecht aan het verkeersargument.

Een tweede belangrijk argument handelt over de economische en maatschappelijke gevaren. De vestiging van dergelijke complexen verzwakt de kernen van de gemeenten en de steden. Het NCMV verklaart

dat de natuurlijke handelsbiotopen van de steden met leegstand worden bedreigd. Deze leegstand veroorzaakt op zijn beurt een aantal negatieve maatschappelijke fenomenen zoals marginaliteit, verkrotting en criminaliteit. Het NCMV oordeelt dat dit project marktverstrend is.

Agalev kan zich perfect aansluiten met de principes en de analyse van het NCMV en de buurtbewoners.

Mijnheer de minister, ik wil vijf vragen stellen.

Ten eerste, hoever is dit dossier gevorderd?

Ten tweede, hoe zult u de mooie principes concreet toepassen in dit dossier?

Ten derde, hoe beoordeelt u het werk van de gevlmachtigde ambtenaar?

Ten vierde, beantwoordt zijn visie aan de door u verdedigde principes inzake ruimtelijke ordening? Wordt op deze manier de trendbreuk uitgevoerd?

Ten slotte, hoever is de concrete realisatie van het Structuurplan Vlaanderen gevorderd en wanneer wordt het bekendgemaakt?

De voorzitter: De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatie sluit nauw aan bij deze van collega Van Dienderen.

Ik ben zeer bekommerd over de oprichting en de uitbreiding van grote distributiecentra. Deze ontwikkeling gaat regelrecht in tegen de pogingen om de dorps- en stadskernen te herwaarderen.

De Oriëntatienota die in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd opgesteld, is zeer duidelijk en staat haaks op wat er de laatste tijd gebeurt in deze aangelegenheid. De consument spiegelt men een ideaalbeeld voor van winkelen

Van Eetvelt

op grote schaal, een overvloed van faciliteiten, goedkoper inkopen, enzovoort. Dit is evenwel maar één facet van de zaak. Zonder te oordelen over de prijs-kwaliteitsverhoudingen van de koopwaar, stellen wij onmiskenbaar vast dat een dergelijk project tot nog meer leegstand in onze dorps- en stadskernen zal leiden. Van leegstand is het maar een kleine stap naar verkrotting en waar deze plaag éénmaal woekert, wordt de leefbaarheid in vraag gesteld en uiteindelijk ook de veiligheid. Dit laatste aspect bevestigt nog maar eens dat een dergelijk beleid indruist tegen de veiligheidsnorm die wij nastreven. Wij hebben de kleine middenstander ertoe aangezet opnieuw te investeren via een beleid van ruimtelijke ordening en dorps- en stadsrenovatie. Op die manier zou de leefbaarheid van de kern van een gemeenschap weer optimaal kunnen functioneren. Nu stellen die mensen zich terecht vragen : waren alle risico's en investeringen wel de moeite waard nu dit beleid er zelfs geen moer meer om geeft en zij een grote kans lopen alles te verliezen. Is de inplanting van zulke complexen wel verantwoord wanneer wij voortdurend proberen de open ruimten te vrijwaren ? Wij steunen die zorg voor open ruimte. Wij weten nu dat grote projecten, distributiecentra, zoals in Wijnegem, daar onherstelbare schade aan toebrengen. Als wij de link leggen met onze eigen centra en de verkrotting die zij teweegbrengen, dan constateren wij een dubbel negatief effect. Wij moeten ons tot doel stellen functies in de gemeentelijke en stedelijke kernen te integreren en niet aan de rand ervan of langs de grote verkeersaders. Dit beleid is letterlijk "centrumdodend" en moet dus een andere kant op.

Het verkeersprobleem dat de heer Van Dienderen aanhaalt, is uiterst reëel. Ook in kranten vormt het een veelbesproken thema. In Wijnegem is het immers gewoon een chaotische boel. Dit wil men nu oplossen door een riant parkeerplaats aan te leg-

gen op alweer open terrein en bovendien zouden potentiële klanten met busjes van de wagen naar het shopping center worden gebracht. Is het bij nader inzien geen fout beleidsinzicht om "distributiedorpen" op te richten waar Vlaamse gezinnen de hele dag kunnen winkelen en geld opmaken terwijl de kinderen in een opvangcentrum worden opgepast ? Moet dat het nieuwe Vlaanderen voorstellen : mensen die vluchten uit onleefbaar geworden dorpen en een massale verkeerschaos alom ? Ook Sint-Niklaas zit met hetzelfde probleem in verband met het project vlak bij de E3. Als dat wordt gerealiseerd, komen we daar in dezelfde uitzichtloze situatie terecht.

In het Sociaal-economisch Comité voor Distributie hebt u een stem als minister van Openbare Werken en dat is van groot belang. Het kan niet gemakkelijk zijn een vergunning te weigeren in zones die als woongebied gelden. Toch mogen wij niet uit het oog verliezen dat dit niet inhoudt dat daar eender welke constructie mag worden ingeplant. Nu wij gemeenten hebben aangemoedigd om aan beleidsvorming te doen en de overheid die trend ook volgt, moet het mogelijk zijn richtlijnen uit te vaardigen voor de ambtenaren die daarover beslissingen moeten treffen. Op die manier wordt het voor hen ook duidelijk dat zij niet alleen uw oordeel over het zoneringsprobleem moeten weerspiegelen, maar tevens de andere moeilijkheden — zoals de verkeerssituatie — dienen aan te pakken en structuurplanning moeten doorvoeren. In die zin is uw vertegenwoordiger in de vermelde commissie toch een belangrijk figuur die op de remmen kan gaan staan.

Ik hoop dat de toestanden in Wijnegem bij Antwerpen geen negatieve weerslag hebben op Vlaanderen of er als ongunstig voorbeeld worden opgehangen. De volgende cijfergegevens illustreren mijn stelling. De eerste winkelstraat in Antwerpen was de Offerandestraat : velen ontdekten dit goede voorbeeld en volgden het. Nu staan al 25 van de 150

handelszaken leeg. Als wij dit beleid halsstarrig volhouden, dan scheppen wij nieuwe problemen in onze binnensteden en dorpscentra waar beleidsmensen en middenstanders een nieuwe koers proberen te varen. Het is niet vijf, maar één minuut voor twaalf, mijnheer de minister, en een heroriëntering is meer dan noodzakelijk.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de voorzitter, ik sluit vooral aan bij de laatste uiteenzetting. Het klopt inderdaad dat een winkelcentrum als Wijnegem een enorme impact heeft op het verkeer op de autosnelwegen. De betrokkenen hebben misschien wel het recht zoiets te veroorzaken, maar de gevolgen beïnvloeden de hele maatschappij. U kunt de gevolgen van het beleid inzake ruimtelijke ordening niet opvangen door een verbreding van de autosnelweg en het dichtslippen ervan op bepaalde momenten. De projecten vestigen zich aan de stadstrand en zuigen als het ware dorps- en stadskernen leeg. De gevolgen daarvan zijn nu al fataal. Ik kom er later nog op terug, maar beaam alvast wat mijn collega's hebben gezegd.

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier : Mijnheer de voorzitter, ook ik kan instemmen met de redenering van de twee interpellanten. Ik wil evenwel nog twee elementen aan hun betoog toevoegen. Afgezien van de bevoegdheden ter zake van het Sociaal Comité en het Comité voor Distributie — exploitatie en afleveren van bouwvergunningen — zou men toch eens moeten nagaan wie er in projecten langs dergelijke wegen investeert. Het grote probleem dat zich dan stelt, is dat het heel dikwijls om grote financieringsmaatschappijen gaat voor wie bouwen gewoon een verrijking in de immobiële sector is, terwijl distributieondernemingen met een internationaal karakter zich

Olivier

vestigen zonder dat er enige gevoelsmatige band bestaat met de toekomst van regio en streek. Wat gebeurt er dan ?

Deze mensen werken met gewone handelspachten. Wanneer het minder goed gaat, verlaten zij met evenveel lef het pand. De verankerde bedrijven van de binnenstad die het slachtoffer zijn van de winkelcomplexen, zijn meestal de dupe.

Ik verwijs naar de internationale situatie. Vlaanderen maakt op dit ogenblik een kentering door die zich op internationaal niveau reeds twintig jaar geleden heeft afgespeeld. Ik raad u aan de effecten van de winkelcomplexen in de ons omringende landen te evalueren. Men kan in verschillende buitenlandse steden, die ongeveer even groot zijn als onze Vlaamse steden, de negatieve gevolgen van deze winkelcomplexen vaststellen. De centra zijn leeggezogen met veel leegstaande panden en een verhoogde onveiligheid in de verpauperde binnenstad als gevolg. Frankrijk, dat deze tendens reeds meegemaakt heeft, probeert opnieuw de stadscentra te ontdekken. Ondertussen zijn veel zelfstandige bedrijven over kop gegaan.

Mijnheer de minister, ik verzoek u deze situatie een halt toe te roepen en de belangen van de kleine ondernemers te vrijwaren. Men spreekt heel dikwijls over verankering. Indien u nu niet ingrijpt, moet men niet langer spreken over Vlaamse verankering van de kleine ondernemers.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat deze commissie het eens is over de verschillende negatieve aspecten van de grote winkelcomplexen.

De middenstand van de kleine steden en dorpen heeft het steeds moeilijker om stand te houden. Naarmate

het aantal winkelcentra buiten de agglomeraties toeneemt en de winkelboulevards volgebouwd worden, stijgt de leegstand van de winkelpanden in de steden. Hierdoor wordt het stedelijk weefsel aangetast. De lokale, sociale banden die door de aanwezigheid van middenstandsondernemingen als ontmoetingsplaats van de plaatselijke gemeenschap in stand gehouden worden, dreigen verloren te gaan. De straten worden troosteloos. Het gevoel van onveiligheid neemt toe. Het uitsterven van de stadscentra staat in schril contrast met de toename van het verkeer en de daaraan gekoppelde verontreiniging.

Ik kan instemmen met wat collega Van Eetvelt zegt. De kleine middenstander is inderdaad het slachtoffer van deze evolutie. Winkelcentra, zoals dat te Wijnegem, en winkelboulevards, zoals aan de Boomsesteenweg, zuigen, binnen ruime straal, enorm veel klanten weg uit de stedelijke centra.

Ik ben van mening dat de vestiging van grote winkelcentra meestal niet gerechtvaardigd is. Deze winkelcentra zijn zeker onaanvaardbaar wanneer zij de vorm van winkelboulevards aannemen, die een regelrechte aantasting van de ruimtelijke ordening zijn. De winkelcentra zijn meestal ook strijdig met de stads- en dorpsherwaardering.

Ik heb de indruk dat de goede voorname van de Vlaamse regering inzake de stads- en dorpskernherwaardering minder doorwegen dan de belangen van grote projectleiders.

Mijnheer de minister, ook ik zal aandachtig luisteren naar uw antwoord op de interpellaties van de collega's Van Dienderen en Van Eetvelt.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, ik wil toch een dissonante noot laten klinken.

Bepaalde leden van de commissie halen duidelijk twee elementen door

mekaar. Het aspect van ruimtelijke ordening moet niet verward worden met dat van de commerciële concurrentie.

Ik stel mij de vraag of men tegen de ruimtelijke inplanting is, of tegen commerciële concurrentie van de grote winkelcomplexen.

Indien men specifieke terreinen zou voorzien voor deze winkelcomplexen, valt het ruimtelijk aspect van het probleem weg. Op dat ogenblik zou men de discussie op een zuiverder manier kunnen voeren. Ik herhaal dat men twee elementen met mekaar verwacht. Iedereen gaat ermee akkoord dat dergelijke inplanting onverantwoord is op ruimtelijk vlak. Dat dergelijke complexen stevast de stedelijke centra leegzuigen is een ander en betwistbaar discussiepunt. Het cliënteel van de winkelcomplexen verschilt totaal van dat van de stedelijke centra. Men moet zich durven de vraag stellen of bepaalde nieuwe winkelcomplexen een concurrentieslag voeren met de winkels in het centrum.

Vele meubelzaken trekken uit de stadscentra weg en vestigen zich opnieuw langs belangrijke wegen. Indien men dit probleem van lintbebouwing zou toepassen op de individuele woningen zou men zich veel genuanceerder uitspreken.

Mijnheer de voorzitter, ik herhaal nog eens dat ik akkoord ga met het standpunt van de heren Van Dienderen en Van Eetvelt over de nefaste gevolgen van de winkelcomplexen op de ruimtelijke ordening. Het concurrentieaspect is, mijns inziens, een totaal ander debat dat zeer genuanceerd benaderd moet worden.

Zouden dezelfde overwegingen hier nog enig gewicht in de schaal leggen ? De discussie zou zich eerder toespitsen op het al dan niet schadelijke effect van een nieuwe inplantingsvorm voor de hiërarchie van winkel- en distributiecentra.

Hier hangen uiteraard ook ruimtelijke consequenties aan vast, maar die

De Mol

zijn dan van een totaal andere orde. Aan de heer Van Dienderen zei ik eerder al dat hij twee aspecten van een zaak behandelt die moeilijk met elkaar te associëren zijn. Wij zullen evenwel zijn gemotiveerde motie mee ondertekenen omdat er zich op ruimtelijk gebied nogal wat ongewenste ontwikkelingen voordoen. Ten aanzien van het andere aspect, moet de discussie op een ander terrein worden gevoerd.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de interpellatie van de heer Van Dienderen gaat de aandacht vooral uit naar het "Woonboulevard"meubelcomplex. Een aantal bedenkingen in deze kwestie sluiten evenwel perfect aan bij wat de heer Van Eetvelt naar voren brengt. In deze commissie merk ik overigens dat er een grote eensgezindheid bestaat over die materie en dat kan alleen maar positief zijn voor het nakende debat over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ook hier willen wij deze principes beleidsmatig bevestigd zien.

Vervolgens ga ik in op het verzoek van de heer Van Dienderen. Hij wil vooraf worden geïnformeerd over de vorderingen in het dossier. De wet bepaalt dat de gemachtigde ambtenaar een eigen initiatiefrecht heeft, zonder dat hij daarvoor rechtstreeks verantwoording is verschuldigd. Op eigen initiatief bracht hij zo op 12 februari 1993 gunstig advies uit over de bouwaanvraag voor het bewuste complex en hij hoefde daarvoor van niemand richtlijnen te accepteren.

Van de verdere administratieve afhandeling volgt nu een korte schets. Op 16 februari 1993 levert het college van burgemeester en schepenen een eerste bouwvergunning af. De griffier van de Raad van State betekent op 29 juni 1993 evenwel een vordering tot schorsing die door een viertal burens werd ingediend en die vervolgens wordt doorgevoerd inge-

volge een arrest van de Raad van State van 30 september 1993, dat een onvoldoende motivering vanwege het college vaststelt. Op 21 oktober 1993 wordt een vordering tot vernietiging betekend, waarna het college van burgemeester en schepenen de oorspronkelijke vergunning intrekt na kennis te hebben genomen van het arrest en rekening houdend met het bezwaar. Een nieuwe ditmaal uitvoerig gemotiveerde bouwvergunning die aan de vereisten van het arrest voldoet, wordt nu verleend, samen met een nieuwe sociaal-economische machtiging. Het interministerieel comité had de eerste immers geweigerd. Dezelfde burens dienen opnieuw een vordering tot schorsing in tegen de nieuwe bouwvergunning van 17 november 1993, maar het blijft voorlopig nog wachten op een uitspraak in deze kwestie.

Ten aanzien van die laatste vergunning werd geen nieuw advies ingewonnen bij de gemachtigde ambtenaar. De gemeente trok de vergunning van 16 februari in en leverde naar aanleiding van het advies van deze laatste een nieuwe bouwvergunning af. De tweede vergunning stelde dus in feite op het eerste advies van de gemachtigde ambtenaar en er mag derhalve geen verschil zijn tussen beide aanvragen. De Raad van State zal echter nagaan of er aanleiding bestaat om de schorsing teniet te doen.

Ik kan uw opmerkingen overigens helemaal onderschrijven. Uit dit soort dossiers leren wij dat ook in onze procedures een zekere regelgeving geldt die na een degelijk onderzoek moet worden aangepast. Dat fenomeen vinden wij eveneens terug in andere beleidsdomeinen, maar blijkbaar tilden de mensen er in het verleden niet zo zwaar aan of was het voor hen mogelijk er een eigen interpretatie aan te geven — denk maar aan de sector Leefmilieu. Dergelijke dossiers tonen wel aan dat met de bestaande procedures iederen vanuit een eigen verantwoordelijkheid en uitermate segmentaal een

beoordeling opstelt, en dat coherentie dan niet zo vanzelfsprekend is. Van de gemachtigde ambtenaar wordt dan ook niet verwacht dat hij onmiddellijk die samenhang zal nastreven, maar als hij dat wel doet, sieraert hem dat natuurlijk.

De heer Van Eetvelt en anderen vragen vragen mij nu, naar aanleiding van mijn brief die u hebt voorgelezen, welke terugslag zij mogen verwachten vanuit het oogpunt van Openbare Werken. Mijn administratie adviseert inzake bouwaanvragen aan de hand van bepaalde criteria zoals afstanden, de technische afstand ten aanzien van de aslijn van de voorliggende weg, enzovoort. Als die richtlijnen worden gerespecteerd, zal de betrokken dienst zich ook geen vragen stellen over de gevolgen op het vlak van de mobiliteit. Dat beschouwen zij niet als een deel van hun taak. Bijgevolg krijgt de gemachtigde ambtenaar een gunstig advies van Openbare Werken, wanneer hij dit vraagt met betrekking tot bouwwerken langs een gewestelijke weg. Zijn opdracht wordt dus verruimd. Wij gaven bovendien de buitendiensten van de administratie Openbare Werken instructies in die zin : ook de mobiliteitseffecten moeten nu meer aandacht krijgen in het advies. Dat wijst er ook op dat wij tot een meer structurele regelgeving moeten komen.

Op 26 januari 1994 zal de Vlaamse regering een principiële beslissing treffen over het nieuwe decreet ter zake. Ik hoop dat het dan zo snel mogelijk in de commissie kan worden ingediend na advies van de Raad van State en de SERV.

De rol van de gemachtigde ambtenaar heeft bij mij altijd al vragen opgeroepen : is zijn macht niet te absoluut. Een aantal mensen pleit al indirect voor een soort verlicht despotisme in de Ruimtelijke Ordening, waarbij het inzicht van weinigen primeert op de wensen van velen. Krijgt een gemachtigde ambtenaar in dergelijke dossiers niet te veel beslissingsrecht en een te grote autonoo-

Kelchtermans

mie inzake beoordeling, want men veronderstelt toch dat de politieke verantwoordelijkheid voor deze beslissingen bij een minister ligt? U stelt mij hier terecht bepaalde vragen waarvoor ik politiek verantwoording moet afleggen, maar waarop ik rechtstreeks geen enkele invloed heb. De gemachtigde ambtenaar kan hier evenwel niet verschijnen en ik ben volledig afhankelijk van de informatie die mij wordt doorgegeven. Het enige wat ik daaraan zou kunnen doen, is voor elk dossier de gemachtigde ambtenaar het beslissingsrecht ontzeggen en op ministerieel niveau handelen, wat mij toch niet meteen de meest praktische werkwijze lijkt. Om die reden opteren wij in het decreet ook voor een vergunningscommissie, een stedenbouwkundig college, dat bouwvergunningen van advies zou voorzien. Of de Vlaamse Raad ons daarin steunt, valt nog af te wachten.

De beslissing moet op het politieke niveau worden genomen, omdat er bij iedere vergunning een politieke verantwoordelijkheid is. Dat is het geval in de milieuvergunningdossiers en zou ook in de dossiers van de ruimtelijke ordening moeten gebeuren.

Ik onderschrijf volkomen de analyses die hier werden gemaakt. Ik geef toe dat men de twee zaken niet mag verwarren, zoals collega De Mol heeft gezegd. Bovendien denk ik ook dat de ruimtelijke ordening in bepaalde opzichten niet zal ontsnappen aan het afgewen van wat primeert. Ik herinner mij de verwoede discussies rond de Metropolis in Antwerpen, waar argumenten van opwaardering van een buurt geplaatst worden tegenover niet-gewilde effecten. Van bepaalde functies nam men aan dat ze in de stad thuishoorden en vond men dat ze ook in de stad moesten worden gelaten.

De parastatale De Lijn, die mag spreken en spreekrecht heeft namens het openbaar vervoer, was op

dat ogenblik een van de pleitbezorgers van dat initiatief op die plaats. Wij hebben een aantal beperkingen opgelegd, maar ik erken dat, wanneer de zaken scherp zouden worden gesteld, het beter op andere plaatsen zou zijn gebeurd. Ik heb daarmee geen moeite.

Ik herhaal dat ik de verschillende suggesties van de heer Van Eetvelt onderschrijf evenals degene die daaraan door de andere collega's werden toegevoegd. De ambtenaar die namens de minister van Openbare Werken in het sociaal-economisch comité zit, treedt autonoom op. Ik voeg er echter in alle eerlijkheid aan toe dat met de minister wordt overlegd vooraleer hij een standpunt in beroepsdossiers inneemt. Ik vind dit trouwens correct. Het is echter aan hem om daar een initiatief te nemen. Hij weet dat dit de instructie is.

De gemachtigde ambtenaar voor het betrokken dossier is perfect op de hoogte van de mening van de minister van Ruimtelijke Ordening. Desondanks stel ik vast dat het standpunt van de betrokken ambtenaar niet verandert. Ter zake denk ik dus, zoals ik het daarnet heb gezegd, dat er redenen zijn om dit structureel anders te organiseren.

Mijnheer de voorzitter, ik vind het positief dat wij hier blijkbaar allemaal dezelfde taal spreken voor de gewenste ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening. Via een geïntegreerde aanpak en vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moeten wij vermijden maatregelen tot ontwikkelingen toe te laten die haaks staan op de bescherming van de open ruimten. Tegelijkertijd moeten wij ook de ongewenste mobiliteit tegengaan. Op die manier kunnen wij druk uitoefenen op onze steden en dorpscentra om de functies, die er thuishoren, op termijn niet in het gedrang te brengen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de voorzitter, ik kondig aan dat

ik een met redenen omklede motie zal indienen. De bedoeling van die motie is de eensgezindheid, die hier tot uiting is gekomen, ook materieel vast te leggen.

De voorzitter : U mag uiteraard een motie indienen. Ik vraag u alleen om dit schriftelijk te doen vooraleer het incident wordt gesloten.

De heer J. De Mol : Dat hoeft toch niet. De aankondiging is voldoende.

De heer H. Van Dienderen : Jawel, in de Vlaamse Raad moet dat volgens het nieuwe reglement zo gebeuren.

De voorzitter : De motie moet niet worden ingediend, maar men moet schriftelijk aankondigen dat ze zal worden ingediend. Het reglement is het reglement.

Mijnheer Van Dienderen, u hebt het woord.

De heer H. Van Dienderen : U hebt gelijk. Ik zal dit dus schriftelijk doen.

Ik wens deze motie dus in te dienen om de eensgezindheid te materialiseren in een concreet en belangrijk dossier.

Ik wil toch ook even ingaan op de discussie die door collega De Mol werd geopend. Ik denk dat we de zaak niet in vakjes of fragmentair mogen benaderen en dus niet zoals de ambtenaren van de minister alleen het "gabarit" van het verkeer nagaan en de overige mobiliteitsaspecten niet bekijken. Het zou fout zijn om alleen die aspecten in samenhang met ruimtelijke ordening te bekijken en het economische aspect terzijde te laten liggen. De grootschalige economische initiatieven, zoals distributie, gaan uiteraard op zoek naar grote, nog open ruimten en komen dan bij de uitvalswegen terecht. Dit zal, bijna noodzakelijkerwijze, de ontvolking en de kernverzwakking van de binnenstad tot gevolg hebben.

De heer J. De Mol : De Colruyt ves-

De Mol

tigt zich altijd in centra. Zegt u dan dat zij er niet mogen komen? Dat is toch de discussie over het commerciële aspect. Dat heeft niets met de ruimtelijke impact op nieuwe terreinen te maken.

Ik geef u het voorbeeld van Colruyt, maar er zijn er nog andere.

De heer H. Van Dienderen : We mogen daar inderdaad geen absolute houding aannemen. We mogen echter toch wel zeggen dat dergelijke grootschalige initiatieven zeer gemakkelijk naar de rand gaan, nieuwe ruimten innemen en op die manier een verkeerschaos creëren.

Vanuit die motieven, en wellicht ook vanuit andere, is het goed om de kleinschalige sector te bevorderen, precies omdat die kleinschalige sector niet al die nadelen heeft. Trouwens, volgens de groenen heeft de kleinschalige sector ook zekere waarden.

We mogen die zaak dus niet eng bekijken, maar in de context van de globale ruimtelijke ordening situëren. Het zou goed zijn een beweging te organiseren tegen die grootschalige initiatieven, waarvan er nu al veel te veel zijn, en voor de kleinschaligheid in de centra van steden en dorpen.

Collega Van Eetvelt heeft ook het beeld geschetst van het gezin dat in die consumptieparadijzen de zondag gaat doorbrengen. Vaak zijn die zaken op zondag open en wordt er een soort van winkeltoerisme op zondag georganiseerd. Er is echter ook nog een ander aspect aan verbonden. Denkt u maar aan degenen die in dergelijke initiatieven tewerkgesteld zijn en daar hun zondagen moeten doorbrengen.

Het hangt allemaal een beetje samen en duidt op een maatschappelijke evolutie in sterk materialistische richting die de kwaliteit van het leven sterk ondergraaft. We moeten daar met alle mogelijke middelen,

onder meer met middelen van ruimtelijke ordening, tegen ingaan.

Wat de minister over die gemachtigde ambtenaar heeft gezegd verbaast mij ten zeerste. Ik meen dat zo'n ambtenaar uiteraard de wetten en decreten moet respecteren en dat hij bovendien volgens de voorschriften van zijn minister en van zijn regering moet handelen. De minister zegt dat hij het volkomen eens is met de principes die hier door verschillende leden van de commissie naar voren werden gebracht, maar dat hij, samen met ons, moet vaststellen dat zijn gemachtigde ambtenaar eigenlijk tegen die principes handelt. Als het waar is dat een gemachtigd ambtenaar de principes, die de regering naar voren brengt en die door de volksvertegenwoordiging in de Raad worden gesteund, naast zich legt, dan is dat inderdaad een van de anomalieën in ons bestuurlijk systeem die dringend moeten worden weggevoerd.

Ik wens ook nog even op die Metro-polis-aangelegenheid terug te komen waarop, volgens de minister, de verdedigers van het openbaar vervoer zouden hebben aangedrongen. Ook hier wil ik die zaak globaal bekijken. Vanuit het standpunt van het openbaar vervoer is het project Punt aan de Lijn, gecombineerd met die Metro-polis, ook een aberratie, want op enkele kilometers afstand van het centrum van de stad — aan de Noorderlaan in Antwerpen — gaat men een overstap voor automobilisten organiseren. Degenen die de Noorderlaan kennen, weten dat dit een soort van autoweg is in de stad, zoals de Wetstraat dit is in Brussel. Daar zouden de automobilisten, op enkele kilometers van hun bestemming, kunnen overstappen op de tram. De overstapgedachte is een mooi principe maar gaat in die concrete situatie echt niet op. Men had dus die argumentatie niet moeten volgen. Daarbij komt dat een functie, die nu eigenlijk tot de kern van de stad behoort, met name ontspanning bieden in filmzalen, naar de uitvalswegen

wordt getrokken, met alle nadelige gevolgen van dien.

Ik betreurt dat de minister, vanuit zijn bevoegdheid voor ruimtelijke ordening, zich misschien een beetje heeft laten doen door de promotors van het openbaar vervoer. Ik weet dat De Lijn, in al haar autonomie, die stelling sterk heeft verdedigd, maar volgens mij gebeurde dat op basis van onterechte motieven. Het is u bekend dat de groenen grote voorstanders zijn van het openbaar vervoer, en van die redenering in het algemeen, maar niet van de concrete toepassing daar.

De minister heeft de historiek van de woonboulevard gegeven. Er is nu een beroep van het NCMV aan de orde. Dat moet in het interministerieel comité, waarin de minister zitting heeft, worden beslecht. Wat is zijn standpunt in dat gremium?

De voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt : Mijnheer de voorzitter, de twee interpellanten zijn zeer tevreden met de hier heersende grote eensgezindheid. Niet alleen de collega's zijn het met ons eens, maar ook de minister sluit zich aan bij onze visie.

Is het dan ook niet mogelijk dat, rekening houdend met deze visie, met de eensgezindheid die hier bestaat en met de inhoudelijke bedoelingen van het Structuurplan Vlaanderen, de Executieve of de bevoegde minister bewarende maatregelen neemt?

Ik kan mij moeilijk voorstellen dat, in een aangelegenheid waar zoveel op het spel staat en waar de argumenten zo sterk zijn, men in hangende of komende dossiers beslissingen zou nemen die volkomen in strijd zijn met de goede ruimtelijke ordening en met deze eensgezinde visie.

Ik nodig de minister uit om in de mate van het mogelijke, vooral in het kader van wat mogelijk is, deze visie te concretiseren. Dat staat ook in de motie die wij in dat verband zullen indienen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Caudron, De Mol en Van Dienderen, werd tot besluit van deze samengevoegde interpellaties een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

"De Vlaamse Raad,

gehoord de interpellatie van de heer Van Dienderen over het beleid inzake bedrijfslintbebouwing, met de "Woonboulevard" aan de Boomssteenweg als voorbeeld, en het antwoord van de minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, overwegend dat de inplanting van de "Woonboulevard" aan de Boomssteenweg indruist tegen de principes van het Structuurplan Vlaanderen,

de verkeersoverlast en de verkeersonveiligheid vergroot, de handeldkern van de stad Antwerpen en gemeenten in de buurt uitholt, vraagt dat de Vlaamse regering de inplanting van genoemde "Woonboulevard" verhindert."

Door de heren van Eetvelt en Van Nieuwenhuysen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

— *Het incident wordt gesloten om 17.00 uur.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : De interpellatie van de heer Van Vaerenbergh wordt uitgesteld aangezien de minister niet aanwezig kan zijn. (*De commissie stemt hiermee in*)

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid